

Gemeinde
Ralbitz-Rosenthal

Gmejnska nowina Ralbicy - Róžant

35. lětnik / 2.wudaće
**Hamtske topjeno
žnjenc 2023
02.08.2023**

www.ralbitz-rosenthal.de
gemeinde@ralbitz-rosenthal.de

Foto: Tomáš Šofta

Sobotu, dnja 15. julija popođnju wudyri w lěsu mjez Šunowom a Sulšecami na něhdže 5000 m² woheń. Nimo wjesnych wohnjowych woborow gmejny z Konjec-Šunowa, Ralbic, Róžanta, ze Sernjan a Smjerdžaceje pomhachu kameradojo z Pěskec, Rakec, Kulowa a Wóslinka woheń hašeć. Za to přetrjebachu wjace hač 55.000 l wody. Nawoda gmejnskeje wohnjoweje wobory Michał Maywald džakowaše so po tym wšěm wobornikam za nałožowanu prócu.

Wobzamknjenje gmejskeje rady gmejny Ralbicy-Róžant

Na posedženju gmejskeje rady dnja 20.07.2023 je so scěhowace wobzamknjenje schwalilo:

Wobzamknjenje č. 29-07/2023

Wobzamknjenje k přepodaću nadawka za nowotwar pěstowarnje z rozšěrjenjom kapacity a ze saněrowanjom stareho twarjenja k hortej w Ralbicach lós 7 – system haćenja ćopłoty

Dohlad do protokola resp. wobzamknjenjow zjawneho posedženja w cyłym wobjimje je w času rěčnych hodžin gmejskeho zarjada možny.

Hubertus Ryčer, wjesnjanosta

Přichodne posedženje gmejskeje rady gmejny Ralbicy-Róžant wotměje so štwórtk, dnja 24.08.2023 we 18.30 hodž. na gmejskim zarjedže w Róžeńće. Dnjowy porjad so přez městne wuwěški wozjewi.

Přichodna zhromadźizna techniskeho wuběrka wotměje so po potrebjbe štwórtk, dnja 24.08.2023 we 18.00 hodž. na gmejskim zarjedže w Róžeńće. Dnjowy porjad so přez městne wuwěški wozjewi.

Gratulujemy wšitkim rentnarkam a rentnarjam našeje gmejny k narodninam a přejemy krutu strowotu a Bože žohnowanje!

12. awgusta	Franciska Šoćina	Róžant	70. narodniny
19. awgusta	Jan Šořta	Łazk	75. narodniny
23. awgusta	Hilža Hajnowa	Šunow	90. narodniny
25. awgusta	Borbora Weclichowa	Ralbicy	70. narodniny

Tež wšitkim njemjenowanym narodninarjam přejemy wjele zboža, strowotu a wosobinske derjeměće.

<p>Rěčne hodžiny gmejskeho zarjada w Róžeńće:</p> <p>wutoru a štwórtk: 14.00–18.00 hodž.</p> <p>Rěčne hodžiny wjesnjanosty:</p> <p>štwórtk: 15.00–18.00 hodž. po dorěčenju</p> <p>Serbske wudaće gmejskeje nowiny so wot Sakskeho statneho ministerstwa nutřkowneho spěchuje. Naprawy so z dawkowych srědkow na zakładže hospodarskeho plana, wobzamknjeného wot zapóslancow Sakskeho krajneho sejma sobu financuja.</p>	<p><u>Nuzowe čisla</u></p> <table> <tr> <td>milina</td> <td>ENSO Netz GmbH 0351/50178881</td> </tr> <tr> <td>woda</td> <td>Ewag Kamenz 03578/377377</td> </tr> <tr> <td>płun</td> <td>EVSE Wittichenau 035725/7410</td> </tr> <tr> <td>wopłóčki</td> <td>AZV Am Klosterwasser 035796/96026</td> </tr> <tr> <td>polcija</td> <td>110</td> </tr> <tr> <td>nuzowy lěkar / wohnjowa wobora</td> <td>112</td> </tr> <tr> <td>wohnjowa wobora Ralbicy</td> <td>035796/850086</td> </tr> </table>	milina	ENSO Netz GmbH 0351/50178881	woda	Ewag Kamenz 03578/377377	płun	EVSE Wittichenau 035725/7410	wopłóčki	AZV Am Klosterwasser 035796/96026	polcija	110	nuzowy lěkar / wohnjowa wobora	112	wohnjowa wobora Ralbicy	035796/850086
milina	ENSO Netz GmbH 0351/50178881														
woda	Ewag Kamenz 03578/377377														
płun	EVSE Wittichenau 035725/7410														
wopłóčki	AZV Am Klosterwasser 035796/96026														
polcija	110														
nuzowy lěkar / wohnjowa wobora	112														
wohnjowa wobora Ralbicy	035796/850086														
<p>IMPRESUM – Gmejska nowina gmejny Ralbicy-Róžant Zamołwity: wjesnjanosta Hubertus Ryčer Gmejski zarjad Při Marijinej studničce 8 01920 Róžant Tel.: 035796/96832 Faks: 035796/96833 Mejlka: gemeinde@ralbitz-rosenthal.de Internet: www.ralbitz-rosenthal.de Towarstwa su za wobsah svojich stronow same zamołwite.</p>	<p>Redakciski kónc za wudaće požnjenja 2023: 14.08.2023 Prošu zapodajće wšitke přinoški za nowinu z mejlku na: gmejska.nowina@gmx.de Online-wudaće gmejskeje nowiny pod: www.ralbitz-rosenthal.de</p>														

Dalša twarska naprawa za nowotwar dnjowego přebywanišća w Ralbicach

Na posedženju gmejskeje rady gmejny Ralbicy-Róžant 20. julija 2023 je so dalše přepodaće nadawka za nowotwar dnjowego přebywanišća w Ralbicach wobzamknyło. Sčehowacy nadawk je so přepodał:

Lós 07 – system haćenja coplety: wobzamknjenje čo. 29-07/2023

Firma AP Bau- und Projektmanagement GmbH
Lutherowa dróha 13
01877 Biskopicy

351.273,14 € (brutto)

Awtowy kluč namakany

W juniju je so w Róžeńće awtowy kluč namakał. Wobsedžer móže so pod telefoniskim čislom 035796/946-212 za nim wobhonić.

Knižne kamory zarjadowane

W juliju staj gmejskej džělačerjej knižne kamory w busowymaj zastanišćomaj w Sernjanach a Róžeńće natwariloj. Wotnětka móža wobydlerjo potajkim swoje čitane knihi do kamorow stajić resp. sej knihi, kotrež chcedža rady čitać, sobu wzać.

Kulturny wupokaz za młodostnych

Po tym zo njemóžachu młodostni za čas pandemije kulturne zarjadowanja wopytować, poskići zwjazkowe knježerstwo jako wěste wurunanje 18-lětnym młodostnym, kotřiž su so 2005 narodžili, tak mjenowany kulturny wupokaz. Z nim dóstanu młodostni budget 200 eurow. Z pjenjezami móža sej knihi a hudźbne instrumenty kupić, koncerty a džiwadłowe inscenacije wopytować, do kina hić a je za druhe kulturne poskitki nałožować. Za kulturny wupokaz přizjewić móža so młodostni na internetnej stronje www.kulturpass.de abo přez wotpowědnú app. Trjebaja za njón personalny wupokaz, online funkciju wupokaza a wotpowědnú PIN. Knježerstwo tuchwilu z toho wuchadža, zo steji budget hač do dweju lět k dispoziciji.

Das Rauschen der Ozeane

Die Gegend um Ralbitz-Rosenthal strahlt eine wunderbare Ruhe aus. Das spürt jeder Besucher sofort. Das gilt auch tief unter der Erde. Wir haben nachgemessen.

Das Deutschen Zentrum für Astrophysik (DZA) will im Granit der Lausitz ein unterirdisches Forschungslabor, das Low Seismic Lab, errichten. Deswegen haben wir in der Gemarkung Cunnewitz in Ralbitz-Rosenthal zwei Bohrungen durchgeführt, eine 180 m und eine 250 m tief. Seit einigen Wochen sind in den Bohrungen Seismometer installiert. Erste Messungen haben bereits die Vermutung bestätigt, dass es im Lausitzer Granit besonders ruhig ist. So ruhig, dass man dort im Untergrund sogar das Rauschen des Meeres „hören“ kann. Wir können dort so genau messen, dass wir die leichten Vibrationen der Wellen, die auf die Küsten treffen, nachweisen können. Die Messungen werden nun über einen längeren Zeitraum von einem Jahr fortgeführt, um das seismische Rauschen umfassend zu bestimmen.

Abbildung 1 Die Bohrstelle in Cunnewitz. Die Messungen sind Teil der Untersuchungen für den Aufbau des Deutschen Zentrums für Astrophysik (DZA). Das DZA entsteht in den kommenden Jahren als neues Großforschungszentrum mit einem Standort in Görlitz und einem Untergrundlabor im Lausitzer Granit. Das DZA wird ein Forschungszentrum mit internationaler Strahlkraft, das unser Universum erforscht und dazu ressourcensparende Digitalisierung vorantreibt, neue Technologien entwickelt und Perspektiven schafft – hier in der Lausitz.

Der Schatz der Lausitz

Die Lausitz gehört zu den seismisch ruhigsten Regionen Europas und liegt auf einem großen Granitstock, der über viele Kilometer homogen und ungebrochen ist. Beides zusammen bietet hervorragende Grundlagen für zukünftige technologische Entwicklungen. Im Low Seismic Lab werden wir Instrumente für die Gravitationswellenastronomie entwickeln. Gravitationswellen entstehen zum Beispiel, wenn zwei Schwarze Löcher miteinander verschmelzen. Geschieht dies in Hunderten von Millionen Lichtjahren Entfernung, kommen auf der Erde nur winzige Störungen an. Um sie zu messen, müssen daher Längenänderungen von einem Tausendstel Atomkerndurchmesser auf einer Strecke von mehreren Kilometern gemessen werden – die genauesten Längenmessungen, die die Menschheit je gemacht hat. Und dafür muss es ruhig sein, nicht nur bei den Messungen mit Gravitationswellenteleskopen, sondern auch schon bei der Entwicklung und dem Test der entsprechenden Instrumente. Das ist aber nur einer der Gründe für das Low Seismic Lab. Auch zukünftige Entwicklungen in der Mikroelektronik, bei Quantencomputern und in vielen anderen Bereichen werden vom Low Seismic Lab profitieren. Und wir wollen noch mehr.

Auch als Standort für das Einstein-Teleskop, eines der größten europäischen Wissenschaftsprojekte Europas, prüfen wir die Lausitz. Das Einstein-Teleskop soll in 200 m Tiefe in einem gleichseitigen dreieckigen Tunnel mit 10 km Kantenlänge gebaut werden. Die Entscheidung über den Standort fällt voraussichtlich 2027. Seit mehreren Jahren werden zwei mögliche Standorte untersucht. Einer liegt im Dreiländereck in der Nähe der niederländischen

Stadt Limburg, der andere auf der Mittelmeerinsel Sardinien. Aufgrund der guten seismischen Bedingungen ist nun auch die Lausitz als möglicher Standort in den Fokus gerückt. Deshalb hatten wir hochrangigen Besuch.

Abbildung 2 An der Bohrstelle von links nach rechts: Prof. Christian Stegmann, Prof. Andreas Rietbrock, Prof. Michèle Heurs, Dr. Harald Lück, Dr. Andreas Haungs, Katharina Henjes-Kunst, Susanne Milde, Prof. Fernando Ferroni, Prof. Mario Martinez, Prof. Beate Heinemann, Prof. Andreas Freise.

Besuch an der Bohrstelle

Das Direktorium der Einstein Telescope Organisation (ETO) besuchte Anfang Juli die Bohrstelle in der Lausitz, um sich über den aktuellen Stand der Messungen zu informieren. Die Mitglieder des Direktoriums sind Prof. Andreas Freise (Amsterdam, Niederlande), Prof. Mario Martinez (Barcelona, Spanien) und Prof. Fernando Ferroni (Gran Sasso, Italien). Begleitet wurden sie von Dr. Harald Lück (Albert-Einstein-Institut, Hannover), stellvertretender Sprecher der Einstein Telescope-Kollaboration, Dr. Andreas Haungs (Karlsruhe Institut of Technology, KIT), Sprecher der europäischen Astroteilchenphysik, Prof. Beate Heinemann (DESY, Hamburg), Direktorin für Teilchenphysik, und Susanne Milde (Milde Communication). Vom DZA-Team waren Prof. Michèle Heurs (Hannover), Prof. Andreas Rietbrock (KIT, Karlsruhe), Katharina Henjes-Kunst und ich dabei. Das Direktorium zeigte sich beeindruckt vom Stand und den ersten Ergebnissen der Messungen.

Abbildung 3 Das erste DZA-Grillen in Cunnewitz im August 2022

Wir wollen aber natürlich nicht nur das Direktorium des Einstein-Teleskops über die bisherigen Ergebnisse informieren. Auch die Bürgerinnen und Bürger der Region haben ein Recht darauf. Deshalb lädt sie das ganze DZA-Team wie im letzten Jahr zu einer Informationsveranstaltung mit anschließendem Grillfest ein:

30. August 2023 ab 17:30 Uhr am Vereinshaus in Cunnewitz

Wir freuen uns auf den Abend, ihre Fragen und viele Gespräche.

Prof. Dr. Christian Stegmann

pestowarnja „dr. Jurij Młynk“ w Rałbicach

Klankodźiwadło „Pintlašć“ a dźiwadło „ABC“

Na přeprošenje klankodźiwadła Serbskeho šulskeho towarstwa podachu so dźěći wot 5 lět pónđzela, 30. junija 2023 do klubownje zakładneje šule, hdžež smědzachu sej bajku wo

„Pintlašću“ wobhladać. Derje spřihotowane jewišćo za klanki jich witaše. Z napjatosću čakachu na wočinjenje zawěška. Před jewišćom agěrowaše Hanka Šěnc z klankami, ale tež zdžela sama předrasćena wuwabi přez prašenja sobumyslenje hosći. Za jewišćom rjadowaše Michelle Mikławškec klanki a postara so wo hudźbu. Ryzy w serbsčinje předstajene dźiwadło skónči so ze serbskorěčnym interaktiwnym dźělom, hdžež

so dźěći přez kwis hišće jónu do bajki zanurichu.

Něšto dnjow po tym smědzachu so dźěći předšulskeje staroby z pismikami na dyrdomdej podać. Dźiwadźelniče Němsko-Serbskeho ludoweho dźiwadła z Budyšina předstajitej lóštnu serbsko-němsku pismikowu kekliju. Dźiwadźelniče sej hrajkaštej, so wadžeštej a wujednaštej, hanještej a žortowaštej a wotkryštej sej při tym cyle připadnje z najjednorišimi srědkami pismiki A do Ž. Tak bě tuta hra nimo zakónčaceho swjedženja w pestowarni, wulěta do Drježdźan a pytanja za cikorowymi titami sobu idealny zazběh do noweho žiwjenskeho wotrězka dźěći.

Jadwiga Nukowa, wjednica pestowarnje

Z wotmachom do dowola

Posledni dzeń do zawrjenskeho časa zarjadowachmy sej w pěstowarni a w horće z džěćimi dopołodnjo kotowokoto wody. Džěći běchu sej kupanske drasty a wěšte utensilije za pryskanje sobu přinjesli. Na kóncu njezwosta niktó z džěći kaž tež z kubłarkow a kubłarjow suchi. Na strowe zasowidženje so wšak tola wšitcy wjesela.

Wohnjowa wobora w dnjowym přebywanišču

W přnim prózdninskim tydženju mějachu hortške a předšulske džěći Ralbičanskeho zarjadnišća składnosć, sej džěto wohnjoweje wobory pokazać dać. Wohnjowy wobornik Joachim Měrcink bě z wulkej wohnjowej woboru a dwěmaj młodymaj wobornikomaj na zahrodu horta dojeť. W přnim kroku rozkładže džěćom za blidom, kak so wobornicy na wšelake pady přihotuja. Potom smědzachu sej džěći wězo wšitke utensilije wobory wobhladać, so do awta sydnyć a wězo z pryskawu džětać. Zapłać Bóh za jara praktiske wuwjedženja!

Team horta

**Šulscy nowačcy gmejny Ralbicy-Różant
w šulskim lěće 2023/2024**

Wjele wjesela a mnoho wuspěcha při wuknjenju
přejemy našim šulskim nowačkam!

- z Ralbic:** Egon Bělk, Gloria Šoćic
z Konjec: Darius Hrjehor, Anna Hrjehorjec, Kilian Měgl
ze Šunowa: Wanja Bětnarjec, Dorothea Lipičec,
Aaliyah Mikławškec, Elisa Młodźinkec,
Alexander Wowčerck
z Różanta: Lean Bjeňš, Aaron Kliemant, Carla Šnajdrec,
Roman Wocko, Antonia Wróblec
ze Sernjan: Martha Hebestreitec, Josefa Mětec, Noah Richter
z Nowoslic: Alina Manjappara

**Do zakładneje šule w Ralbicach přizjewichu so dalši
šulscy nowačcy, kotřiž njejsu z našeje gmejny:**

- z Kulowa:** Mathilda Šoćic
z Lubhozdža: Magdalena Becklec
ze Sulšec: Anni Wowčerkec

100 lět sport w Delanach

„Sportej su so na přeco zapisali – Ralbicy du prawy puć. Ralbicy běchu a su wosebje džensa sportowe srjedźiščo w Delanach. Kóžde šulske džěčo to wě.“

Tak pisaše Józef Kilank w Serbskej protyce w lěće 1961.

Nětko 62 lět pozdžišo a po wulkotnych impresijach našeho swjedženskeho kónca tydženja nadpismo čím bóle přitrejchi.

Na třoch sportowych dnjach a po štyri turněrach přepoda předsyda Domowiny, Dawid Statnik wobdželenym džěčom dohromady 287 medaljow a wopismow.

So blyščace woči džěci při mytowanju běchu wjace hač zarunanje za wšu prócu při přihotach jubilejneho kónca tydženja.

Wjeršk běše nyšpor z našim fararjom knjezom Delanom před našim stadionom, kotrež

nosy nětko mjeno stadion „Jurij Frencl“. Po tym podachmy so zhromadnje z našimi wjace hač 50 českimi hosćemi ze Spálené Poříčí (blisko Plzenja) k swjatočnemu sportowemu balej do kopače poľneho swjedženskeho stana. Po wotměnjawym a emocionalnym wječoru wjedžeštaj Jurij Bjeňš a Denny Gloxyn. Dohromady gratulowaše našemu towarstwu šěsć swjedženskich řečnikow –

mjez nimi nowowoleny prezident sportowego zwjazka DJK, Michael Leyendecker. Nimo druhich wuznamnych hoscow jimaše so tež Manfred „Rino“ Wenzel słowa a přednjese před publikumom jara zajimawe a žortne anekdoty ze swojeho časa jako kopar w Ralbicach. Nic jenož tam wuroni so ta abo tamna sylza, ale tež, jako spominachmy w prezentaciji na hižo zemřetych Sokolow. Tute pak spěšnje zaso zeschnychu, wšako předstaji so w přichodnym wideju 90 dorostowych koparjow. Po předstajenju jubilejneho trikota dopomnichu so přítomni w njeličomnych rozmołwach na podawki a powědach sej tu abo tamnu stawiznu.

Njedžela započinaše so po tradiciji z raňšim piwkom a live-hudžbu („Fünf an der Feier“). Čěscy hosćo buchu z Ralbic a pozdžišo tež Pětr Domaška ze Serbskeje

wubranki rozžohnowani. Po hrě žonow Biskopičanskeho koparskeho towarstwa a Brězk/Zły Komorow dachmy swjedženskemu kóncej tydženja wuklinčeć.

Česćeni sponsorojo, lubi čłonojo towarstwa, pomocnicy a podpěraćeljo – wutrobny džak za pomoc a angažement při přihotach a přewjedženju našeho jubileja „100 lět sport w Delanach!“

Njeh hišće dołho rěka:

„Sportej su so na přeco zapisali – Ralbicy du prawy puć.

Ralbicy běchu a su wosebje džensa sportowe srjedžišćo w Delanach. Kóždy šulske džěćo to wě.“

**Ze sportowym postrowom
Dierk Šewc
prezident DJK Sokoła Ralbicy/Hórki**

Feuerwehrfest in Schmerlitz

04. – 06. August

Freitag, der 04.08.2023 ab 18 Uhr:

Bieranstich und Völkerball

Samstag, der 05.08.2023 ab 15 Uhr:

Schleppertreffen

Es sind alle herzlich eingeladen mit ihren Traktoren, Mopeds und Motorrädern vorbeizukommen. Im Anschluss daran findet ein gemütliches Beisammensein mit Musik statt.

Sonntag, der 06.08.2023 ab 11 Uhr:

Frühshoppen

ab 13:30 Uhr:

Feuerwehrwettkampf

Für die Kinder wird es eine Hüpfburg, Bongselmann und Kinderschminken geben. Alle Kleinen dürfen sich auch an der Wasserspritze ausprobieren.

Natürlich findet auch wieder unser weltberühmtes Entenrennen auf der ‚wilden Sau‘ statt.

Für das leibliche Wohl ist an allen Tagen gesorgt.

Wir freuen uns auf ein schönes Festwochenende!
Eure FFW Schmerlitz

